

MARIBORSKI

Državna licejska knjižnica
v Ljubljani.

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno,
četrtletno K 30.—
Če pride naročnik sam v uredništvo po list: Me-
sečno K 9:50.— Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 60 vin.

Oredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica
št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, sobota 3. aprila 1920.

St. 76.

Primorski poslanci za našo Adrijo.

Izid državnozbornih volitev na Bolgarskem. — Položaj na Danskem. — Konec murmanske fronte.

Vstajenje.

Kalvarijo svojo naš rod je imel,
in dneve prebridke trpljenja,
a zdaj mu rešitve je zor zažarel,
napočil mu dan je vstajenja.
S. Gregorčič.

S temi besedami je pozdravil naš pesnik vstajenje svojega naroda. Verjel je v njegovo veliko silo in mu je pripisoval velik poklic v svetu:

On, kateri ga vzbudil iz grobnih je tmin
za dela ga slavna je vzbudil,
in svet se svetlobi njegovih vrlin
in delom velikim bo čudil.

Za trpljenjem pride vstajenje in
poveličanje.

Kalvarijo svojo naš rod je imel,
zdaj rešnje raduje se zore,
a dan še slavnejši mu bode prišel,
dan Oljske prišel mu bo gore.

Kot z Oljske se gore je dvignil gospod
v nadzemeljske jasne višave,

povzdigniti mora se krepki naš rod
v višave moči in pa slave!

Tako je prerokoval pesnik. In res: zgodilo se je: kamen se je odvalil in — narod je vstal. Cel svet je videl njegovo vstajenje. In zgodilo se je tudi vse, kar se je zgodilo po Kristusovem vstajenju: oni lepi nauk ljubezni, dobrote in poštenja si je vsak po svoje razlagal in pod sporom raznih učenjakov je izginila priprosta resnica evangelija. Nekaj so uplivali na to že prejšnji spori, nekaj «tuja učenost» in namesto ljubezni je prišlo sovraštvo med učene in naslednike Kristove. Vsak je trdil svoje in zaradi črk in besedi — je propadal duh, oni duh, ki je imel voditi človeštvo v novo življenje.

Začeli so se verski boji in iz njih je prišlo vse kaj drugega, nego «kraljestvo božje na zemlji». Tako je bilo

tudi pri nas. Ona misel ljubezni, k nas je vodila skozi trpljenje v vstajenje je izginila, ljudje enega naroda so se sprli med seboj, pozabili so na vse, kar smo prestali in danes preživljamo težek čas, ki ga je zakrivil ta spor. Vsak 'treh, da ima edino on prav in drugi trdijo celo, da osvobojenje še ni prišlo, da nismo še odrešeni itd. Tako so tudi v prvih časih po vstajenju trdili ljudje, da bo Kristus drugič vstal itd. Čakali so njegovega drugega prihoda — pa ni prišel. In mi čakamo danes — čudežev. Zato ne znamo ceniti odrešenja, ki smo ga prejeli. V javnem življenju se vrsti zmota za zmoto. In pri tem propada vse najlepše, o čemer je sanjal naš narod v svojem trpljenju.

Toda nekaj jih je ostalo zvestih. Nekaj jih je še, ki hočejo ohraniti, kar je osvobojenje prineslo dobrega in

Literarne drobtine.

Obnova-Njiva. Slovenci smo menda na svetu edini narod brez kulturno politične revije. Za vso našo kulturno in politično modrost in učenost nam zadostuje dnevno časopisje. Hrvati so imeli svojo „Jugoslovensko njivo“, ki je nastala iz bivše „hrvatske“ njive in se je pod spretnim vodstvom Juraja Demetroviča lepo razvijala. Lansko leto je ustanovil Milan Marjanovič svojo „Obnovo“, ki si je takoj pridobila prijateljev in čitateljev v vsej Jugoslaviji. Letos pa je Marjanovič začel izdajati dnevnik „Domovina“ in njegov tednik „Obnova“ se je združil z „Jugoslov. Njivo“. Imamo torej lepo revijo, ki nas torej dobro predstavlja pred tujino. Uredništvo želi, da pri nji sodelujejo tudi Slovenci, da bi imeli skupno revijo, ki bi prinašala srbske, hrvatske in slovenske članke. Upajmo, da se to posreči. „Obnova-Njivo“ vsem toplo priporočamo. Izhaja v Zagrebu in sodelujejo pri nji naši najboljši publicisti. Zadnja številka je posvečena Masaryku in je bogata in zanimiva za nas vse.

„Sokoljič“ je dovršil svoj prvi letnik. Ko je lansko leto zletel v pomlad, je imel namen, zbrati okoli sebe vse naše mlade sokoliče in jih voditi s seboj v duševni svet zdravja, sile in lepote. Hotel je vzgajati našo mladino, tudi ona, ki ni tako srečna, da bi se vzgajala v sokolu, hotel je biti vodnik vsem, ki imajo zdravo narodno srce in želijo postati dobri jugo-

sloveni. Naša, šoli odrasla mladina potrebuje svojega lista, in to je imel postati „Sokoljič“. Na koncu letnika nam naznanja uredništvo, da bo poslej „Sokoljič“ izdajal „Sokolski Savez“ in da bo izhajal v vseh treh jezikih. Tako bo postal „Sokoljič“ glasilo jugoslovenske narodne mladine, t. j. onega naraščaja, ki pride za nami. Po našem mnenju bi bilo prav, da bi izhajali trije listi, ki bi vsak v svojem delu širil idejo edinstva, bratstva in sokolstva. Saj vemo, kako je z listi, ki izhajajo v vseh treh jezikih! In naši mladini je treba še marsikaj povedati. Zato nam je žal, da smo doživeli samo eno leto slovenskega „Sokoljiča“. Seveda naše razmere onemogočujejo dajati mladini lep ilustriran list, ki bi postal mladinski družinski list. Rabili bi list, ki bi prinašal slike o svetovnih dogodkih, iznajdbah, slavnih možeh, slovanstvu, sokolstvu, skautstvu, športu in vmes dobre članke, pesni, povesti, zgodovinske spomine itd. To bi bila nekaka javna izvenšolska vzgoja. Tak list bi moral podpirati šola oziroma organizacija narodne prosvete. Drugod imajo takih listov dovolj — naša mladina jih nima, ker list stane denarja. In priznajmo, da za to nimamo zanimanja in da naši mladini ostajajo tuji oni veliki kulturni svetovi, kjer se razvijajo nove sile človeštva. Prej smo vse to črpali iz tujih listov sedaj je treba, da se osamosvojimo. Tak list pa mora imeti seveda zdravo vzgojno misel in kazati mladini pravo pot v življenje. Posebno

razvoj tehnične in duševne kulture zanima mladino v tej dobi. Toda to so nasveti! Vem, da jih ne bomo uresničili, kakor se pri nas uresniči le redko kaj dobrega. In še to se bori za obstanek. Morebiti niti ne veste, da je „Sokoljič“ izhajal. Stal je 10 K. Izdajala ga je „Sokolska zveza“. Če daste svojemu dečku cel letnik je to — lep piruh. Je v njem mnogo dobrega. Ostal bo nam za spomin na važen čas, ko so slavili sokoliči svoj svoboden polet.

Mesto Tabor je praznovalo te dni svečano svojo 500 letnico. Ustanovljeno je bilo leta 1420. ko so Husiti zapustili Prago in so se postavili na gori, ki so jo nazvali s svetopisemskim imenom. Tu so postavili svoje voze in utrdbe in Tabor je postal njih središče. Po njem so dobili ime husitski tabori in taboreti, ki so pod Janom Žižko branili božjo resnico in pravico naroda. Tabor je bil prava trdnjava češke nar. misli. Mi se ga spominjamo kot mesta, ki je vselej navdušeno pozdravljalo jugoslovenske goste pri njih izletih v Prago. Mesto ima še mnogo starih zgodovinskih zgradb. Zanimivo je, da je tudi naš narod imenoval svoje trdnjave proti Turkom tabore. Tabor je bil tudi geslo l. 1868. Tako se družijo okoli mesta Tabor naša stara zgodovina in mnogo spominov. Morebiti pride čas, ko bo moral narod zopet na tabore, da se bo rešil — svojih lastnih sovražnikov.

lepega. In ti se bodo zbirali. Ti pravoverni bodo skušali ohraniti dragoceno odkupljeni nauk. Naš narod je imel vse, kar je treba za na pot na Kalvarijo: pismarje in farizeje, in biriče in vojščake in — Judeža Iškarijota. Ali bo imel po vsem tem, ko je zmagal peščico vernih ljudi, ki bodo zvesto živeli po naukih težke dobe. Zdi se nam, da, in bo jih vedno več.

Mislilo je, da je svetovna vojna zadnja pot na Golgato. Res se je zgodilo, da so bili mogočni ponižani in zatirani povišani — toda tragedija človeštva traja naprej. Prej nam je sijala Jugoslavija pred očmi kot rešilni sen, zemlja sreče in radosti, bratstva in ljubezni, dela in uspehov, — ko pa je vstala so se vrgli nanjo oderuhi in verižniki, prepirljivci in hujskači, sebičneži in politikarji — in kako izgleda sedaj... In to je šele druga velika noč v svobodi.

Toda pravo krščanstvo je vkljub vsem preprirom ostalo v srcih ljudstva in tako bo tudi jugoslovenska misel ostala v srcu naroda. Ta zdravi narod bo ohranil misel na vstajenje: danes trpi on za to, kar zagreše drugi... Ako je danes spomin našega vstajenja v narodu zatemnel, so krivi voditelji. Oni naj gledajo! Prej ali slej pride obračun.

Tisti, ki jim ni vse eno, kaj nam prinese bodočnost, bodo slavili tudi letošnjo veliko noč v trdni veri, da bo narod zmagal nad zlom, ki se je razpaslo v njegovi državi. Treba je, da se dvignemo iz malenkosti in zakrknjenosti. Dvignimo srca, in ne pustimo, da bi propadli sadovi našega trpljenja in vstajenja. Saj imamo v življenju višji cilj. Mi, bratje, pa z delom pripravljamo zdaj to jugoslovensko mogočnost in z duhom proroškim pozdravljamo zdaj to jugoslovensko bodočnost!

Korošci, vstanite!

Velikonočni zvonovi naznanjajo vstajenje. Vstajenje Odrešenika, vstajenje naroda in vstajenje nas vseh!

Ali si se zbudil za to veliko vstajenje tudi Ti?

Štiri leta smo krvav pot potili in hodili na Golgato! Milijoni in milijoni so se na tej poti zgrudili pod težo križa, padli so med rjoventjem kanonov in pokanjem granat! Oni manjkajo danes v naši sredi. Vsaka družina pogreša draga člana, materine in ženine solze kapajo na zemljo za ljubljencem, ki leži v neznanem grobu! Padel je mogoče ravno od krogle, vlite iz zvona, ki bi imel oznanjevati tudi njemu vstajenja dan!

Nemška komanda je pognala te milijone v moralno klanje, na nemško zapoved so bili vzeti zvonovi, po nemških ukazih so nam jemali žito in živino, da so stale velikonočne mize prazne, štiri dolga, predolga leta!

Izpili smo kelih grenkosti pred letom, ko so pridrveli v naše mirne kraje še enkrat Nemci ter s klanjem in ropanjem hoteli dokazati, da je ta zemlja njihova.

Končan je boj, pravica je zmagala, zvonovi oznanjajo alelujo!

Iz groba, v katerega so nas hoteli položiti nemški cesarji in generali, smo vstali mi, ki smo preživeli krogle in granate, mi, ki smo prestali glad in zapore, ki smo v strašni vojni trdno upali in goreče prosili: reši nas, o Gospod!

In rešeni smo po volji tistega, ki je povzdignil siromake in nasitil lačne, ki je ponižal cesarje in premagal generale!

Jugoslavija nam je prinesla oljko miru, nam je zopet napolnila velikonočne mize. Zvonovi, zvonite v čast Jugoslaviji!

Zato, Korošci, kvišku srca in kvišku misli!

Kakor ozebli na sonce, tako smo čakali na Jugoslavijo. Dočakali smo jo, čeprav so se zarotile vse peklenke sile, čeprav se ob začetku vojske pod smrtjo ni smelo izgovoriti njeno ime! Ako bi bil tedaj prišel k Tebi angeljc z nebes in Ti rekel, da bodo po petih letih stale jugoslovenske straže pred vrati Celovca, Ti ne bi bil verjel ali pa bi rekel: čudež se mora zgoditi!

Glej! Danes Ti povem, da bodo na vekomaj veke ostali pri Jugoslaviji vsi oni Korošci, ki govorijo slovenski jezik in vsi oni, ki še niso odrešeni, bodo prišli k Jugoslaviji!

Kajti jezik in duh je tisti, ki nas druži v bratski ljubezni. Jezik, materin jezik veže nas ljudi med seboj in kdor ta jezik zataji, ta ni vreden matere, ni vreden spoštovanja in zaupanja, on je figamož: Kdor svojo mater zataji, ta pa zatajil tudi druge!

Zavoljo jezika so sejali Nemci sovraštvo, začeli vojsko, vpregli nas kakor mutasto živino v kompanije in regimente. Zgrabili so za meč — pa so z mečem bili potolčeni!

Še vedno stegajo dolge prste, trosijo laži, Judeže Iškarijote iščejo, da bi nas izgnali iz obljubljenе dežele in se sami vsedli k polnim mizam!

Kdo hoče prejeti izdajalski poljub, zamenjati pogačo za rekvizicije, Brotkarte in Vermögensabgabe? Za plačilo ne bo dobil srebrnjakov — spoznal bo, kam je prišel Judež Iškarijot!

Zato vkup Korošci, vkup Slovenci! Od Triglava do Balkana nas veže en jezik z milijoni bratov, ki so bili ponižani in razžaljeni, ki pa danes praznujejo z nami vred vstajenje in kličejo: hosana Jugoslaviji!

Iz polnih prs in grl se pridružimo tudi mi temu klicu!

Vemo, kje je naše odrešenje. Nočemo posnemati tisti izvoljeni narod, ki ni hotel spoznavati svojega Odrešenika in je bil zato razkropljen po vsem svetu!

Jugosloveni smo in hočemo ostati! Peklenke sile bodo zastoj butale ob to našo trdno voljo!

Vstati hočemo tudi Korošci iz groba in spanja, zapeti hočemo v svojem materinem, dosedaj zaničevanem jeziku visoko pesem

Jugoslaviji!

Zvonovi, zvonite, oznanjajte svetu naše vstajenje!

Radi praznikov izide prihodnja številka našega lista prihodnji torek popoldan.

Minister Ivan Hribar, jugoslovenski poslanik v Pragi se je peljal včeraj skozi Maribor v Beograd. Vozil se je v posebnem salonskem vozu, v katerem je bila tudi vojaška straža, kajti s seboj je vozil tudi vagon novega jugoslovenskega denarja, ki se tiska v Pragi.

Moke ni. Zadnji čas se je podražila moka in pravijo, da bodo cene še rasile. Trgovec, ki je bil v Banatu, nam sporoča, da v Banatu pri posestnikih ni več moke. — Vse je prodano. Kje je torej moka? Pri židih. V Novem Sadu imajo židje velike zaloge in zdaj špekulirajo. Navili bodo cene in kar bo mogoče, bodo izvozili. Do žetve je še štiri mesece, predno pride torej nova moka, bo ubogo ljudstvo — moralo plačevati židom njih zaloge. Pri nas v Jugoslaviji, ki ima moka za nas več kot dovolj, bo torej vsled verižnikov manjkalo moke. Treba je trde roke v Jugoslaviji!

En četrtilijona za šahovski turnir na Bledu je treba zbrati. Vprašanje je, če je ta turnir sploh potreben. Šah je lepa igra, priznamo vso čast svetovnim mojstrom, ponosni smo na to, da imamo tudi mi svetovno znanega šahista dr. Vidmarja, toda četrtilijona kron za šahovski turnir je luksuz, če pomislimo, da imamo toliko drugih važnih stvari in da za resne stvari nimamo denarja n. pr. za umetnost, kulturo itd. Zato skušajmo najprej kaj ustvariti doma in bomo postali svetovni. Ta reklama za Bled bi bila res draga, Bled pa je ne potrebuje, ker bodo naša letovišča itak prenapolnjena.

Nova iznajdba na polju — topništva. Francoski inženir Delamar je sestavil top, ki strelja na daljavo 240 km. Pred dvema letoma so Nemci na veliki petek streljali iz daljave 120 km. To je bilo takrat splošno presenečenje. Ena krogla je padla v cerkev in je ubila več ljudi. Takrat se je mnogo pisalo o tem, ali je tak top sploh mogoč. Nekateri so mislili, da stoji kak zrakoplov v oblakih in — strelja od tam. Mislilo se je tudi, da bi tak top — onemogočil nadaljno vojno. Zdaj so Francozi to iznajdbo prekosili. Z novim francoskim topom bi lahko streljali iz Trsta v Maribor. Ali bodo take iznajdbe vojno onemogočile, ali pospešile, kdo ve. Ob enem se javljajo novi uspehi z brezžičnim brzojavom. Važno vprašanje je bilo, kako daleč je mogoče govoriti z zemlje v — zrakoplov. Pri zadnjem takem poskusu so n. pr. letalci govorili v razdalji 150 milj s svojimi znanci na zemlji. Tako bi človek lahko zletel daleč nad svet in bi bil potem brezžičnega brzojava vedno v zvezi s svojim mestom. Vse te iznajdbe na polju tehnike pripravljajo novo življenje človeštva.

Podružnica Jugoslovenske Matice v Mariboru prosi vse narodno čuteče Jugoslovence v Mariboru in okolici, da se za velikonoč spominjajo te velevažne splošno narodne institucije za gospodarsko in kulturno pomoč našim trpečim sorojakom v zasedenem ozemlju s tem, da pristopijo brezizjemno vsi kot člani k podružnici. To bodo najlepši piruhi osvobodene domovine bednemu prebivalstvu na kamnitem Krasu, v nekdanji cvetoči Goriški, kanalski dolini, kjer je večina vasi po'divljanju furije avstrijske in italjanske vojske v ruševinah, polja, travniki, sadni vrtovi in vinogradi uničeni za dolgo dobo let. Vračajoči se begunci komaj da najdejo kraj, kjer so stali njihovi domovi in ognjišča. Šarlatanska italjanska vlada za nje nima srca, kaj še da bi jim nudila gospodarsko pomoč, za nje ima samo karabinerje. Deca je brez starišev, bedna in gladna izpostavljena najhujšemu pomanjkanju in moralni propasti. Katero pošteno jugoslovensko srce more ob teh dejstvih ostati hladno, ravnodušno in ne zagoreti ljubezni z dejansko podporo nesrečnim bratom pod jarmom naših od nekdanjih najstrupenejših narodnih sovragov! Mariborski Jugosloveni naklonite mal velikonočni piruh naši še neodrešeni domovini! Pole

Dnevne vesti.

Vesele velikonočne praznike vsem naročnikom in čitateljem želim
Uredništvo in uprava.

za nabiranje članov se dobe v pisarni za zasedeno ozemlje v Sodni ulici št. 32 ali pri blagajniku podružnice J. Novaku v Posojilnici v Narodnem domu. Nabiralci in nabiralke pridno na delo za dobrobit našega jugoslovenskega naroda!

Mezdno gibanje. Kakor smo izvedeli, je društvo odvetniških in notarskih uradnikov sklenilo pri odborovi seji dne 1. aprila 1920 da začne v dosegu zboljšanja plač v četrtek dne 8. aprila t. l. s pasivno resistenco oziroma če treba tudi s stavko.

Izredni občni zbor trg. gremija v Mariboru bo dne 6. aprila t. l. ob 9. uri zvečer v gostilni Maribor. Na dnevnem redu je stavljanje trg. pomočnikov. Polnoštevilna udeležba potrebna. Trg. gremij.

„Društvo štajerskih esperantistov“ podružnica Maribor. Dnevni red za XI. redni občni zbor na velikonočni ponedeljek, 5. aprila. 1. Poročilo odbora. 2. Poročilo blagajnika in določilo članskih prispevkov za leto 1920. 3. Volitev predstojništva. 4. Volitev odposlancev. 5. Razgovor, sklepanje o predlogih predstojništva za izpremembo pravil. Pravila prilagojena po oblastvenem naročilu novo nastalim državnim razmeram ležijo za vpogled v načrtu, sklenjenem od odbora v pisarni načelnika dr. Henrika Haasa, Sodna ulica št. 14. 6. Morebitni predlogi članov. (Predlogi se imajo pisмено naznaniti odboru najkasneje 5 dni pred občnim zborom. Začetek ob 19. uri. Za slučaj, da ob 19. uri ni navzoče po pravilih zadostno število članov, se vrši zbor ob 20. uri ne glede na število navzočih. Gostje dobrodošli. Po izčrpanem dnevnem redu razgovor radi otvoritve novega esperantskega tečaja in morebitne pristopne prijave. — Kraj občnega zbora hotel „Pri Zamorcu“ v Gosposki ulici, „Majstrova soba“.

K simfoničnemu koncertu „Mariborske divizijske godbe“ dne 10. aprila 1920. Bedih Smetana, skladatelj simfoničnega ciklusa „Má vlast“ („Moja domovina“), ki ga proizvaja „Mariborska divizijska godba“ dne 10. aprila 1920 ob 20. (8. uri) v veliki Götzovi dvorani, je ustvaritelj češke narodne glasbe, predvsem pa slovanske narodne opere. Rojen 1. 1824. v Ljutomščicah, je deloval po svojih končanah študijah pri Prokschu in Lisztu, kot kapelnik v Pragi in Skandinaviji; veličastna lepota severnih dežel je globoko vplivala na njegove skladbe. Kakor Beethoven, je moral doživeti tudi Smetana največjo tragiko ustvarjalčevega glashenika: oglušel je popolnoma, posledica pa je bilo omračenje duha. Umrl je v blaznici 1. 1884. Med mnogoštevilnimi Smetanovimi deli je njegova opera „Prodana nevesta“ vzor melodične slovanske narodne opere, in pomenja Slovanom isto, kar je „Troubadour“ Italijanom in „Freischütz“ Nemcem. Tudi iz drugih njegovih oper („Libuša“ in „Dalibor“) veje pristen slovanski duh. V vseh svojih skladbah izraža Smetana izvanredno dramatično silo, in tvori v tem oziru nasprotje napram svojemu genialnemu rojaku in sodobniku, A. Dvořaku, ki je predvsem simfonik in absoluten godbenik. Simfonične skladbe kažejo Smetana kot prvovrstnega pesnika-skladatelja, poleg tega pa je občudovanja vredno njegovo suvereno obvladovanje modernega orkestra; med ostalimi slovanskimi skladatelji mu stoji enakovredno ob strani v tem oziru le še Dvořak in Čajkovsky. Vse navedene lastnosti in vrline se zrcalijo iz vsakega, v svoji vrsti tako izrazitega dela simfoničnega cikla „Má vlast“ („Moja domovina“), predstavljajočega monumentalno delo v glasbeni literaturi, slično, kakor Beethovnova IX. simfonija. Delo je bogato prelepih slik in opisov. Najbolj znana in razširjena sta prva dva dela („Vyšehrad“ in „Vltava“). V Jugoslaviji se izvaja celotni ciklus dne 10. IV. prvič, in upati je, da bo najboljše udeležba pokazala kulturno stopinjo, umetniško razumevanje in ljubezen do dobre glasbe pri prebivalstvu mariborskega mesta ter se bo III. koncert vredno priključil prvima dvema tudi, kar se tiče obiska. Pripominjamo, da je to zadnji simfonični koncert „Mariborske div. godbe“ v tej sezoni. Čisti dobiček je namenjen invalidom.

Prodaja konj. Druga artiljerijska podčastniška šola proda dne 10. aprila ob 8. uri zjutraj na javni dražbi 47 konj.

Zasebni učni zavod Legat, Vetrinjska ulica 17/1. naznanja, da začne dne 3. maja t. l. novi tečaj za slovensko stenografijo, strojepisje, slovensko korespondenco, nemško korespondenco, računstvo, slovensko knjigovodstvo, nemško knjigovodstvo, slovenščino za začetnike, hrvaščino, nemščino za začetnike, lepopisje in cirilico.

Zadnje vesti.

Primorski poslanci za našo Adrijo.

LDU Zagreb, 2. aprila. Včeraj popoldne je bil sestanek zastopnikov iz zasedenega ozemlja. Po razmotrivanju položaja je bila sklenjena nastopna resolucija: Vsled trdovratno se ohranjajočih glasov, ki se širijo poslednje dni, da bo jadransko vprašanje, zlasti vprašanje Reke in Kvarnera, v kratkem rešeno s tajno preliminarno pogodbo med gotovimi našimi činitelji in Italijo, je nastalo v vseh krogih naroda veliko razburjenje. Radi tega zastopniki jadranskih krajev brez razlike strank pozivljajo tem potom vse narodne predstavnike iz okupiranih krajev, naj se brez odloga zahtevajo od mirovni delegatov, ki se sedaj nahajajo v domovini, resnična in nedvoumna poročila o stanju stvari ter naj potem akcije vseh klubov v narodnem predstavništvu dobijo jamstva, da se jadransko vprašanje ne bo preliminarno rešilo na ta način, da bi se postavil narod pred gotova dejstva. Za zbrane so podpisani Ivan Krznarič, Rikard Katalinić-Jereto, dr. P. Mandić, Milan Marjanović, Šime Pečnik in Hugon Verk.

LDU Zagreb, 3. aprila. Poslanci iz zasedenih krajev so poslali danes nastopno brzojavko ministrskemu predsedniku Stojanu Protiću. V Beogradu udruženi poslanci iz zasedenih krajev najodločneje protestirajo proti vsakemu popuščanju v jadranskem vprašanju ter zahtevajo, naj narod sam s plebiscitom odloči o svoji pripadnosti. Prosimo, sporočite to brzojavko predsedniku mirovne delegacije g. Nikoli Pasiću. Podpisan: predsednik dr. Trinajstić.

Rezultat bolgarskih državnoborskih volitev.

DKU Sofija, 2. aprila. (Bulg. tel. ag.) Volitve v sobranje imajo sledeči rezultat: 113 agrarcev, 48 komunistov, 24 demokratov, 15 narodnjakov, 9 socialistov, 3 genadijevci, 7 radikalcev, 7 naprednjakov ter 3 liberalci. Skupno število mandatov naša, po odštetu onih iz po mirovnem sklepu izgubljenih okrajev, 219.

Položaj na Danskem.

LDU Kopenhagen, 2. aprila. Pogajanja za koncentracijsko vlado so se nadaljevala včeraj ponoči in danes ves dan. Danes dopoldne so se sestali člani vlade in zastopniki strokovnih organizacij in socialno-demokratske stranke. Poslednji so stavili svoje pogoje za konec stavke. Ob 15. uri so se pogajanja prekinila, ker je ministrski predsednik izrazil željo, posvetovati se s kraljem. Medtem se je splošna stavka razširila.

Konec murmanske protiboljševiške vojske.

DKU Moskva, 3. aprila. (Brezžično.) Po zavetju Aleksandrevska v Murmandiji so se protiboljševiške čete uprle, pobile vse častnike ter se pridružile boljševikom.

Boji v Kijevu.

DKU Washington, 2. aprila. (Brezžično.) »Associated Press« poroča iz Varšave, da je dospelo v Lvov na tisoče Rusov in Judov iz Ukrajine, ki so pobegnili, da se ognejo neprestanih bojov, ki se vrše med boljševiki in Ukrajinci. Kijevski okraj, kakor tudi mesto samo sta grozno opustošena. Od 420.000 prebivalcev jih šteje Kijev samo še 150.000.

Bolezen vojvode Misića.

LDU Beograd, 3. aprila. Po vesteh, ki prihajajo iz Pariza, vzbuja zdravstveno stanje vojvode Misića njegovi družini resne skrbi. Vojvoda je zadnji čas trajno v postelji.

Delegat Radović v Beogradu.

LDU Beograd, 2. aprila. Naš drugi delegat na mirovni konferenci v Parizu, Andrija Radović je dospel v Beograd, kjer ostane kakih 10 dni, da poroča in prejme nova navodila glede onih vprašanj, ki se bodo reševala na mirovni konferenci.

Reorganizacija trgovine z inozemstvom.

LDU Beograd, 2. aprila. Na eni svojih prihodnjih sej bo ministrski svet sklepal o reorganizaciji naše trgovine z inozemstvom in sicer na podlagi predlogov ministra za trgovino, ki bodo bržkone v celoti sprejeti. Nove določbe bodo ukinjale pristojnost vseh pokrajinskih vlad za sklepanje lastnih kompromisnih pogodb s tujimi vlada.

Italijanski kralj se ne sestane z Deschanelom.

LDU Pariz, 2. aprila. Rimski listi javljajo, da vesti o sestanku italijanskega kralja s predsednikom francoske republike Deschanelom, ki bi se moral vršiti v San Remu, ne odgovarjajo resnici.

Zaključek vojnega stanja med Ameriko in Nemčijo.

LDU Pariz, 1. aprila. Poročila iz Washingtona pravijo, da je bil včeraj odlok, s katerim se naznanja konec vojnega stanja z Nemčijo predložen reprezentacijski zbornici in izročen odseku. Posvetovanja o resoluciji se bodo vršila koncem tega tedna, v imenu vlade bo Flood nastopil proti resoluciji in opozoril, da ustava kongresu ne daje nobene pravice proglašati mirovno stanje. Kongres more dobiti tako izjavo samo od predsednika.

Mir med Ameriko in Nemčijo.

DKU Washington, 2. aprila. (Brezžično.) Po vseh znakih je pričakovati da nastopi v najkrajšem času mir med Zedinjenimi državami in Nemčijo. Senat je sprejel predlogo po kateri se določa vzpostavitev rednih trgovskih odnošajev med obema državama. Združene države pa si pridržujejo pravico, te odnošaje omejiti ali celo ukiniti v slučaju, da bi se Nemčija ne držala mirovni predpisov, opirajoč se morda na dejstvo, da Zedinjene države versailleske mirovne pogodbe še niso ratificirale.

Mihajlo Polit umrl.

LDU Beograd, 3. aprila. Iz Velikega Bečkereka poročajo, da je umrl narodni borilec v Vojvodini, Mihajlo Polit Desančić v 87. letu starosti. Pokojnik je skoro vse svoje življenje prebil v težkih političnih bojih proti Madžarom in Nemcem.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna d. d.«

Mala oznanila.

Skoro nov štedilnik na plin in sve-tilka se proda. Štedilnik ima tri cilindre in gumijev dovodnik. Krčevina 134, I. nadstr.

Dva čevljarska pomočnika, eden za prerezavanje gornjih delov, drugi za izdelovanje dolnjih delov, oba morata biti zmožna boljšega dela, sprejme takoj R. Monjac, čevljar, Tattenbachova ulica 13.

Sobni tovariš s hrano se sprejme. Tudi posameznikom se odda privatna hrana. Vpraša se v upravništvu.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjava, da sva otvorila v Krčevini št. 203 pri Mariboru ob glavni cesti

trgovino z mešanim blagom.

Zagotavljajoč točno in solidno postrežbo se za obilen poset najtopeje priporočava.

Resnik & Vabič.

Prevzetje restavracije

Naznanjava cenj. občinstvu, da sva prevzela s 1. aprilom 1920 3-1

restavracijo „Križev dvor“.

Priporoča se dobra kuhinja, izvrstna vina in stalno sveže pivo ter točna postrežba. Cenj. občinstvu se najtopleje priporočata **Leopold in Lenika Nabjanič.**

Novi tečajji za

slovensko stenografijo
nemško stenografijo
strojepisje
slovensko korespondenco
nemško korespondenco
računstvo
slovensko knjigovodstvo
nemško knjigovodstvo
slovenščino za začetnike
hrvaščino
nemščino za začetnike
lepopisje in
cirilico 255 3-1

začnejo 3. majnika 1920

Zasebni učni zavod Legat v Mariboru

Vetrinjska ulica 17, I. nadstr.

Govorilne ure od 11-12. Telefon št. 34/VIII.
Natančen prospekt se dobi brezplačno tudi v
knjigarni Heinz v Gosposki ulici.

Prodam

enonadstropno hišo z velikim dvoriščem in velikim vrtom (14 strank) na prometni Tržaški cesti v Mariboru. Oblastveno koncesionirana posredovalnica za obrat z zemljišči Karl Troha, Maribor, Aleksandrova ulica št. 30. 3-3

Otvoritev gostilne!

Naznanjava cenj. občinstvu, da sva otvorila v lastni hiši, Vodnikov trg št. 3

gostilno

(poprej gostilna Kartin).

Vedno dobra kuhinja, mrzla in topla jedila, prava dalmatinska vina in sveže pivo. Za obilen obisk se najtopleje priporočata

Anton in Roza Škorc

gostilna in mesarija

Maribor, Vodnikov trg šte. 3

Pohištvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprava, podložki, modroci, otomane, spalni in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapciranega pohištva v vsakem slogu od proste do najfin. izvršitve po jako nizkih cenah pri trdki za pohištvo

KAREL PREIS, Maribor
Stomšekov trg št. 6

Svoboden ogled!

Ceniki zastoj!

Sirite naš list!

IVAN KRAVOS

Sedlarska delavnica: **MARIBOR** Trgovina in zaloga: Cankarjeva ulica št. 1.
Koroška cesta št. 17

Opreme za težko in lahko vožnjo, kakor tudi različne potrebščine za konje. Ovratniki, biči in nagobčniki za pse. Potni koši, torbice, denarnice, tobačnice itd. Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča popravila. o o

Postrežba točna in solidna.

3-3

Posojilnica v Mariboru

Narodni dom

je zvišala pričnši s 1. aprilom 1920 obrestno mero za navadne hranilne vloge na

3¹/₂% odnosno 3³/₄%

za hranilne vloge proti trimesečni odpovedi.

Obrestovanje posojil ostaja dosedanje.

255 2-2

Za ravnateljstvo:

Dr. Franjo Rosina, predsednik.

Mariborska eskomptna banka

v Mariboru, Aleksandrova cesta 11

Podružnice: Murska Sobota in Velikovec.

Sprejema: Vloge na knjižice, na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

Daje kredite: Pod najugodnejšimi pogoji.

Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

1920

Velikonočna literarna priloga

„Mariborskega delavca“.

1920

Velikonočna.

*On je vstal . . . ! To bil je narod naš,
Kot je prerokoval, da vstane,
In kdor je bil neveren še Tomaž,
Mu lahko prste je položil v rane.*

*Toda potem . . . ? Ostal je le spomin,
Življenje šlo naprej je svoja pota.
Komu je mar prestanih bolečin?
In nauk ljubezni — to je bila zmota . . .*

*In zdaj oznanjajo po svoje vsak
Med ljudstvom svoj rešilni evangelij.
In vsak rad drugim pričakuje zmag,
Ker le oni vse prav so razumeli . . .*

*Zdaj tu, zdaj tam je kak odrešenik,
Oglašajo mamljivi se preroki:
Kaj strank in sekt in raznih klik —
In vsak je mojster v svoji lastni stroki.*

*Tako nastal je za resnico spor.
In narod gleda tiho iz daljave,
Kako v kraljestvu širi se razdor,
Ki zanj trpel on muke je krvave,*

*Tako so nekdanj sprli med seboj
Učenci se za Kristove besede . . .
Le čakaj, čakaj, dragi narod moj,
Da vsak na svoje mesto se usede . . .*

*Ker njim vse to je težka učenost,
Kar Tebi bilo je povsem naravno.
Ti šel in spolnil svojo si dolžnost,
A njim neznano je, da to je — glavno.*

*Zato je tuja njim velikanoč,
Ker duh je njih med črkami zablodil . . .
A pravijo, da vstal boš spet nekoč
In boš na sodbi vse pravično sodil . . . !*

Peter List.

Dr. I. L.:

Spomin.

Pomlad leta 1916. je bila nenavadno lepa. Živeli smo v taboru, ki je imel grdo nemško ime Mittergraben. Italijani niso nikdar mogli izgovoriti tega imena; tudi nam je bilo tuje, toda potem smo se privadili, kakor smo se privadili njegovega kraja. Tabor je stal v jarku, ki je bil prej grajski vrt. Ko so za nas postavljali barake, so razkopali zemljo in vse okoli je bila rujava ilovica, ki se je ob dežju izpremenila v plavajoče blato. Tam v tistem blatu je živel 300 ljudi, kakor jih je zanesla usoda iz naših južnih krajev, iz primorskih mest, iz kraških vasi, iz tržaških ječ in iz graških zaporov. Celo z Dunaja in iz Prage so jih nekaj pripeljali, iz Varšave in iz Rusije, tako da so bile zastopane vse narodnosti in v vseh jezikih se je govorilo. Okoli tabora je bila ograja na novo zgrajena, visoka in trdna, in na vsakem vogalu je stal vojak z nabito puško na rami. Po taboru je bilo živo: moški, ženske, otroci, vse je begalo sem ter tje in ko je posvetilo v naše blato prvo pomladansko solnce, smo stali pred barakami in smo lovili njegove zlate žarke.

Tam nad barakami, nad jarkom, nad blatom je bil vzvišen prostor in tam se je videlo po zelenem polju daleč naokrog, v daljavi so se videle vasi, gozdi, in celo sinje gore. Tam smo stali in smo gledali na jug, odkoder je nas bila pripeljala pot. Tam par

ur daleč so bili drugi tabori, v njih so bili znanci in prijatelji in ljudje iz naših krajev: nikdar se nismo videli, odkar so bili nas odgnali iz domovine, le oni, ki so jih prepeljali k nam, so nam pravili o njih: tam je bil Gellersdorf, Litzendorf, Raschalla, Pulkava in središče nas vseh je bil Oberhollabrunn. Tam je bil komisar, ki je vladal nad nami. Vozil se je v avtomobilu in je bil mogočen gospod.

Spočetka, ko so nas pripeljali, se nam je zdelo vse tuje in nedomače, toda počasi smo se privadili jarka in blata in barak in niti ograje okoli sebe nismo več čutili. Saj smo bili že skoraj eno leto v teh pustih krajih in človek se odvadi tudi — svobode. Toda ko je prišla pomlad, se je hotelo iti ven, nekam v svet, domov, na jug. Pa kam bi šel, ko je povsod vojna in smrt . . . ?

Tista pomlad je bila zelo lepa. Noči so bile čiste, jasne, zvezdne. Pred Verdunom se je bil odločil boj; vedeli smo o tem. V nočeh smo se plazili zunaj ob barakah in smo gledali na nebo: isto nebo gledajo zdaj nočne straže pred Verdunom. Mogoče, da se bije zopet velika bitka, mogoče, da so Nemci zopet odbiti, mogoče . . . Zdelo se nam je, da slišimo odmeve daljnega grmenja: tako grme topovi pred Verdunom. In zvezde sijajo tako mirno, prijazno, radostno . . . In tudi v naših srcih je bilo tako, kajti verovali smo v zmago . . . Bližala se je velika noč in vse polje okoli tabora je ozelenelo. V jasnih po-

poldnevih je puhtelo iz njih in opojni duh mlade zemlje je prihajal preko ograje prav do nas. Po polju so orali kmetje in nam se je zdelo, da vidimo našo daljno domačo zemljo, ki se prebuja v novi pomladi. Pošiljali smo pozdrave na jug. Ali tudi tam poslušajo grmenje v jasnih nočeh, ali verujejo na zmago? Nad njivami so se dvigali škrjančki. Napolnili so vse ozračje na okrog in zgodilo se je, da je katerega zanesla omamljiva pomladanska pesem prav nad naš tabor, da je pel, kakor da ni vojne ne taborov, kakor da je vse le prazen sen brez resničnosti. Mi smo jih pozdravljali. Na nekem listu je celo ostala pozabljena pesem:

Moji škrjančki prepevajo
vsako noč, vsak dan žrgole,
v njih vse višave odmevajo
in vse zeleno polje . . .

Od nekod so prišle k nam ruske in druge knjige. Vojaki na stražnici so jih čudno gledali in korporal je vprašal, kakšen jezik je to. Rekli smo, da so rutenske ali ukrajinske in tako so smele v tabor. Čitali smo jih z radostjo, kakor pisma iz daljnega sveta.

Tako je prišla velikanoč. Na veliko soboto popoldne so se razzibali naši spomini bilo nam je, kakor v mladih letih, ko smo verovali, da gredo zvonovi v Rim. Naše misli so šle iz teh tujih krajev v posvečeno zemljo slovensko in so poslušale zvonjenje naših zvonov, gledale so procesije in so posedale doma pri domači mizi, kjer so naši domač,

mislili na nas. Veter je vel od juga in meni se je zdelo, da slišim razločno pesem starih šmarskih zvonov. In vse je bilo tako udano, mirno, čudnoradosno, kakor da je govoril glas iz domovine: Čakamo, a ni prišel še čas... In srce je odgovarjalo:

Jaz sem iz teh, ki skoz noči
dni belih čakajo,
ki ne poznajo žalosti
in v sreči plakajo...

Tik pod taborom je bila nemška vas, tuja in neprijazna, prav nič podobna našim vasem. Ob petih je zapel zvon v cerkvi nad vasjo in njegovo zvonjenje ni bilo kakor pesem naših zvonov. In po vasi je šla procesija, moški, ženske in otroci in požarna bramba z zastavo in godba z veselimi koračnicami, par bander in nebo in pevci; a to ni bila naša procesija, ki gre ob petih zjutraj ob jutranjem solnčnem svitu, veselo in radostno, kakor naša velikonočna pesem skozi šmarsko dolino. Stal sem na onem višjem prostoru nad barakami in sem videl vse: in ko so odpravili, so šli godci in požarna bramba z zastavo in pevci v gostilno in vstajenje je bilo končano. In takrat se je zgodilo, da sem se razgledal po polju, obsijanem v večerni zarji in sem Ga videl, kako je šel preko pomladanske zemlje On, Sejalec semena in Oznanjevalec življenja. Kakor tih, bel oblak nad poljem je šel, počasi in zamišljen, kakor da je premišljal to čudno skrivnost, zakaj ljudje ne razumejo tega, kar je tako samo po sebi razumljivo. Njegova dolga bela halja se je dotikala tal, okoli njega je bil solnčen sijaj in vse nad njim se je izpreminjalo v pesem. In vse trave so trepetale od radosti, njihve so se svetile, gozdje so ostrmeli — sveta tišina je vladala naokrog in celo škranjčki so za ta hip obmolnili, kakor da čakajo njegove blagoslovilne besede. Razprostrl je roke in se je zdelo, da žari sam blagoslov in dobrota iz njih, glavo je nagnil nad to tujo zemljo in zdelo se je, da je padla solza iz njegovih svetih oči. Odšel je tja proti oni strani, kjer so pravili, da leži Dunaj, in temen oblak je za njim zakril vse ozračje... In takrat se mi je zdelo, da je blagoslovil nas vse s svojo dobro roko; On, sam preganjanec in izgnanec, in je nam prinesel radostni pozdrav bodočega vstajenja; kajti v tistem trenutku ograja ni bila več ograja in jarek ni bil več jarek, ampak vse se je obrnilo: saj nismo mi zaprti in zagrajeni v tem tujem svetu, ampak tuji svet je zaprt in zagrajen, mi smo srečni in svobodni, oni tam v veliki ograji pa so nesrečni in nesvobodni, ker ne poznajo božjega kraljestva; in On je prišel nas vse pozdravljat in blagoslovit in mi smo ga sprejeli z verujočim srcem... Ali ni bil njegov prihod kakor pozdrav iz domovine, trpeče in verujoče?

Ta večer so škranjčki napolnili vse ozračje s svojo pesmijo, ograja je izginila in vsa pokrajina je bila tako prijazna, domača in zamišljena. Saj zemlja ni kriva, ako je zlo na svetu. In tam za njo je sijala v daljavi ona naša zemlja, ki smo mi samo nje otoki, raztreseni po svetu. Praznik vstajenja je šel mimo nas in mi smo jo videli v njeni bodočnosti in slavi.

Pozdravili smo se:
»Kristos voskrese«.

In naše duše so bile polne velikega pričakovanja. Bili smo svobodni in srečni... Na ta svoj praznik sem se spomnil ob tej Tvoji žalostni velikonoči, o domovina...

Misli.

To leto v Jugoslaviji pomlad
Je res nekoliko prezgodnja,
Ta naglica za cvet in sad
Postane lahko še usodna.

Zato državni aparat
Vsak dan bolj zaostaja,
Ko sam ne more iz zagat
začenja vse od kraja.

Ker glavna stvar je, da drži
Se naša slavna vlada,
Če ona „kvorum“ svoj dobi,
Država ne propada.

Naš parlament to je dokaz,
Da smo vzgojili mase,
Skrbeti moral bi za nas,
Pa se bori le — zase.

Ker tak je naš državni zbor,
Usoda z nami je res kruta
Namesto da bi šla navzgor
Gre vedno dol — valuta.

Vsled tega raste dan na dan
Pri vsem, povsod draginja,
Ker vlada proti nji zaman
Naredbe izpreminja.

Od tega vendar še nekdo
Obeta si koristi,
Ker pravijo, da znajo to
Rešiti — komunisti.

Razbiti vse in med seboj
blago si razdeliti,
In kadar bo končan poboj,
Vsi lačni bodo — siti.

Mladina naša „zlata“ res
Se lahko imenuje,
Ker za mednarodno se zmes
Prav zvesto navdušuje.
Kaj narod, domovina, dom,
To stare so norčije,
Zdaj glavna stvar je nji polom,
Vse drugo se — razvije.

Ker stari dosedaj so nam
Državo vkup gradili.
Zdaj mladi iščejo program,
Kako bi jo razbili.

Ker moda to je glavna stvar,
Prej bila je pariška,
Ker zdaj Pariz nam je prestar,
nas vabi — bolševiška.

Z ministri je zdaj velik križ,
Ker vsak ima „zasluge“,
A predno kaj od njih dobiš,
Imamo zopet druge.

Politička Koroška zanj
Bi bila pač bolj možka,
Če bila klerikalna manj
In bila bolj — koroška.

Minister Roškar se dozdej
Ni srbščine naučil,
Namesto njega drugi naj
Bi z nemščino se mučil.

Tako je čudna ta pomlad,
Nič dobrega ne kaže,
Še marsikaj bi rekel rad,
Toda bojim se — „Straže“.

J. K.

Radivoj Rehar:

Rdeča cvetka.

Nihče ne ve, da bo prišel, nihče ga ne pričakuje, komaj mati ga sluti, kako raste pod srcem, a še ona sama ne ve, kakšen bo njegov obraz in kakšna bo njegova pot. Toda pride dan, ko iztegne prvič majhne šibke ročice proti solncu, otrok teme, sin človekov. In pred nami je nov človek, jagnje,

ki bo jemalo nase grehe sveta, tisočletja zagrešene, vcepljene v bolno družbo človeško. Samo nebogljenost in bedno, se še ne zaveda svojega obstoja. Njegove misli spe v kali, kakor spi v popju, poznejši cvet, ki bo okrasil zeleneči gaj, ki bo napolnil pomladni večer s omamnimi vonjem, ako ne bo poprej prišla slana ter ga zamovala. Ne čuti bolečin, ne ve o bridkosti življenja, ne sluti vseh onih tisočerihih zlobnih oči usode, ki preže za vsakim ovinkom, da s puščico otrujejo toplo, zdravo kri in nedolžni cvet srca. Vsega tega ne ve, ne čuti, ne sluti in vendar — joče. Zakaj joče? Vsi smo bili taki otroci, vsi smo jokali, toda nihče od nas ne ve zakaj in nihče ne bo nikoli vedel.

Toda pride dan, ko se prvič zasveti v drobni glavici, ko se tako nenadoma in nepričakovano rodi prvi kaj in zakaj?

Zgodi se često, ko sem sam in otožen, da se napotim nazaj, v tiste mlade dni, ki se mi zde tako daleč, kakor svet, o katerem smo le sanjali ali čitali v kaki lepi, davno pozabljeni knjigi. Korak za korakom grem, nesigurno in tipajoč z obema rokama. Čim dalje grem, tem ožja je pot, tem manj je jas, tem več teme in praznote. Končno pa dospem v velikansko puščavo neizmerne teme; le tu in tam se še zasveti majhna oaza, svetel hip spomina, košček pozabljene tedaj še nezavestne mladosti. In potem obstanemo ob zadnji oazi, pred menoj v brezmejno preteklost ne sveti noben žarek svetlobe, zaman ves napor; poti dalje ni.

Odkod je prišla in kako se je rodila ta prva oaza? Za njo zija sfinga brezdanje noči; in mojemu vprašanju odgovarja samo turoben odmev lastnih glasov. In nikoli, nikoli ne bom izvedel tega edinega odgovora, za katerega bi dal vse, kar mi je najdražje, kri lastnega srca. Stokrat blagor onim, ki niso nikoli iskali odgovora temu vprašanju.

Za našo hišo je bil log, tako gost in prijeten, kakor nobeden drug na svetu. Tujci, ki so prišli mimo, so se mu divili. V njem so prebivali slavčki, katerim je vladal rujav starček-prvak. Po zimi so v njem domovale vrane, na desetisoče jih je bilo in cele noči so govorile med seboj. Kadar pa je rana pomlad razprla svojo pisano tančico nad dolino, so se pormenila vsa tla s cvetjem trobentic; samo pota so se rjavela med njimi, kakor čudna slova nepoznanih, nikdar izgovorjenih besed matere zemlje.

Bilo je na veliki petek pred davnimi leti, da sem so nebogljenec napotil z negotovimi koraki v oni log ter brodil med cvetjem, kakor izgubljen v brezmejnem rmenem morju. Povsod sami rmeni cvetovi, samo tam v samotni je cvetela čudna rdeča cvetka. Nikoli poznej je nisem videl take. Morda je bil tulipan, morda divja hijacinta, jaz tega nikoli nisem mogel zaznati. V srcu sem začutil neizmerno hrepenenje po tisti cvetki, oči so mi obstale na njej, pogled se ni mogel odtrgati od nje. Spoštljivo sem se ji približal, sklonil drobno telesce, iztegnil roko, da bi jo utrgal. Blizu je že bila roka, prsti so se že dotaknili mehkega baržuna njenih cvetnih lističev. Toda tedaj...

Kakor napeta zmet je švignila izpod lističev ostudna glava velike kače in videl sem, kako je razprla usta, kako je pograbila mojo ročico ter zasekala vanjo globoko, skelečo rano. Potem je izginilo vse. Iz teme sem slišal samo svoj lastni smrtni krik.

Ko sem se zavedel, sem ležal v mehkem naročju drage mame z obvezano roko.

To je tista poslednja oaza, kjer se vedno ustavim, kadar se napotim v preteklost. Ni nenavaden in čuden, toda nenavadno in čudno je, da je bila to edina rdeča cvetka med rmenim morjem trobentic; čudno in nenavadno je, da je bila ravno pod njo skrita kača in da se je zgodilo vse to ravno na veliki petek.

V neizmernem življenju zavisti in ljubosumja sem često mislil na rdečo cvetko ljubezni in na strupeno kačo, ki se skriva pod njo.

